

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันดีเด่น
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นางสาวสมศรี เลิศทวีเดช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-236-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019728 11-22906-80

FACTORS RELATED TO THE RESULT OF THE OUTSTANDING LUNCH PROGRAM
MANAGEMENT IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION

Miss Somsri Leadtweedej

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department Of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

I S B N 974 - 581 - 236 - 6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
ดีเด่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

โดย

นางสาว สมศรี เลิศทวีเดช

ภาควิชา

พลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญเงิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้กับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature]
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

[Signature]
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญเงิน)

[Signature]
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พัชรา กาญจนารักษ์)

[Signature]
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลาปชัย สุวรรณชาติ)

[Signature]
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพาวณี หอมสนิท)

สมศรี เลิศทวีเดช : ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันดีเด่น
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

(FACTORS RELATED TO THE RESULT OF THE OUTSTANDING LUNCH PROGRAM
MANAGEMENT IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE
NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. รัชณี
ขวัญบุญจัน, 189 หน้า. ISBN 974-581-236-6

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลของการจัดโครงการอาหาร
กลางวันดีเด่นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัย
เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถาม และเก็บคะแนนจากแบบประเมินผลการดำเนินงานโครงการ
อาหารกลางวัน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารและครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนโครงการอาหารกลางวันดีเด่น จำนวน 162 โรงเรียน โดยศึกษารวม และแยกประเภท
เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 324 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 83.00 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน
ดีเด่นโดยส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่มีผลอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัจจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดทำอาหารกลางวัน
เป็นปัจจัยที่มีผลอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับโครงการอาหารกลางวันดีเด่นใน
ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ กิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน การวางแผนดำเนินงาน
บุคลากร วัสดุและอุปกรณ์ การจัดการและการบริหารโครงการ งบประมาณ การบูรณาการกิจกรรม
การเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน รูปแบบการจัดทำอาหารกลางวัน และความร่วมมือของชุมชน
3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันดีเด่นในโรงเรียนประถมศึกษามีดัง
ต่อไปนี้ 3.1 โรงเรียนทุกขนาด มี 2 ปัจจัยเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ การบูรณาการ
กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน และงบประมาณ
3.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ มี 1 ปัจจัย คือ รูปแบบการจัดทำอาหารกลางวัน
3.3 โรงเรียนขนาดกลาง มี 2 ปัจจัยเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ กิจกรรมสหกรณ์
ในโรงเรียน และงบประมาณ
3.4 โรงเรียนขนาดเล็ก มี 1 ปัจจัย คือ การบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน
เพื่ออาหารกลางวัน

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ *Smiti BL*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *รศ. รัชณี*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C342014 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD: OUTSTANDING LUNCH PROGRAM/ELEMENTARY SCHOOL

SOMSRI LEADTWEDEJ : FACTORS RELATED TO THE RESULT OF THE
OUTSTANDING LUNCH PROGRAM MANAGEMENT IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. RAJANEE QUANBOONCHAN, 189 PP.
ISBN 974-581-236-6

The purpose of this research was to study the factors related to the result of the Outstanding Lunch Program operations in elementary schools under the Jurisdiction of the National Primary Education Commission. Data were gathered by questionnaires and the scores from the lunch program evaluation. The sample were administrators and teachers who were heads of the 162 Outstanding Lunch Program schools classified as large sizes, medium sizes and small sizes. The total of 324 questionnaires, accounted for 83 percent were returned. The obtained data were analyzed in terms of percentages, means, standard deviations, pearson's product moment correlation coefficients, multicorrelation coefficients, and multiple regression analysis. The findings were as follows :

1. Most factors affected the operations of the Outstanding School Lunch Program at the high level except the organization of the program affected at the moderate level.
2. Factors positively related to the success of the Outstanding Lunch Programs at the significant level of .01 consisted of the school's background, agricultural program for lunch, co-operative activities in schools, planning, personnel, materials, management and administration, budgeting, integration of lunch programs instructional activities, program organization and community support.
3. Factors related to the result of the Outstanding Lunch Program, classified by school sizes :
 - 3.1 In any school sizes, there were integration of lunch programs instructional activities and budgeting, respectively.
 - 3.2 In large school sizes, there was only the program organization.
 - 3.3 In medium school sizes, there were co-operative in schools and budgeting, respectively.
 - 3.4 In small school sizes, there was only the integration of lunch programs instructional activities.

ภาควิชา..... พลศึกษา
สาขาวิชา..... สุขศึกษา
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิติ..... *Som Sri*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Rajanee*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยความช่วยเหลืออย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ รัชนี้ ขวัญบุญจัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำในการจัดทำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คณะอาจารย์ในสาขาวิชา สุขศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่กองนโยบาย และแผน กองวิชาการ และหน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกทุก ๆ ด้านในการดำเนินการวิจัย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวันดีเด่น ปีการศึกษา 2534 ทุกท่าน ได้ให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สอาดพร อาจารย์ศิริศจี ศิริบุญย์ อาจารย์รัชดา ลากผล และอาจารย์นฤมล เพ็ชรสุวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา และจาก บัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ด้วย สำหรับผู้ที่เป็นกำลังใจให้ความรัก ความห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดมา คือ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ทุกท่าน

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับจากผู้กล่าวนามมาแล้ว และขอขอบพระคุณ ทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

สมศรี เลิศทวีเดช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ข
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์การวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา.....	10
หลักการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	21
พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2535.....	25
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวันในโรงเรียน.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากร และตัวอย่างประชากร.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	117
รายการอ้างอิง.....	147
ภาคผนวก.....	152
ประวัติผู้วิจัย.....	189

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1. จำนวนโรงเรียน แยกตามประเภท..... 5
2. แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ ตำแหน่ง การศึกษา และช่วงปีที่ได้เริ่มโครงการอาหารกลางวัน..... 70
3. แสดงจำนวน และร้อยละเกี่ยวกับความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ และวิธีการจัดอาหารกลางวันที่ดำเนินการในโรงเรียน..... 72
4. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยด้านสภาพพื้นฐานของโรงเรียน ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน.. 74
5. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยเกี่ยวกับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน..... 76
6. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยเกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน..... 78
7. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยด้านการวางแผนการดำเนินงาน ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน 80
8. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยด้านบุคลากร ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน..... 82

9. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยต่างๆ ด้าน
วัสดุ อุปกรณ์ ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน..... 84
10. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยต่างๆ ด้าน
การจัดการ และบริหารโครงการ ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการ
อาหารกลางวัน..... 86
11. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยต่างๆ ด้าน
งบประมาณ ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน..... 89
12. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยด้านการ
บูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวันที่มีผลต่อการดำเนิน
งานโครงการอาหารกลางวัน..... 91
13. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยต่างๆ ด้าน
รูปแบบการจัดอาหารกลางวัน ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหาร
กลางวัน..... 93
14. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการปัจจัยต่างๆ ด้าน
ความร่วมมือของชุมชน ที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน.. 95
15. แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ (X) ทุกตัวที่
เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน และตัวแปรตาม
(Y) ที่เป็นคะแนนการประเมินโครงการอาหารกลางวัน..... 97
16. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน (intercorrelation) ระหว่างตัวแปร
ตาม (Y) กับตัวแปรอิสระด้วยกัน..... 100

17. แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อตัวแปรอิสระ x_0 เข้าสู่สมการ.....	101
18. แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระ x_0 เข้าสู่สมการ.....	103
19. แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อตัวแปรอิสระ x_{10} เข้าสู่สมการ.....	105
20. แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อตัวแปรอิสระ x_0 เข้าสู่สมการ.....	108
21. แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระ x_0 เข้าสู่สมการ.....	109
22. แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เมื่อตัวแปรอิสระ x_0 เข้าสู่สมการ.....	112
23. สรุปลค่า R , R^2 และประสิทธิภาพในการทำนายของตัวแปรอิสระ กับการประเมินผล.....	115
24. แสดงจำนวน และร้อยละของคะแนนที่ได้จากการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันดีเด่น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	187

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1. การบูรณาการโครงการอาหารกลางวัน กับการเรียนการสอน.....	13
2. แสดงโครงสร้างของการประเมินตาม CIPP Model.....	35
3. สภาพปัจจัยพื้นฐานทั่วไปของการจัดโครงการอาหารกลางวัน.....	37
4. สภาพปัจจัยพื้นฐานในการจัดโครงการอาหารกลางวัน.....	39
5. สภาพผลของการจัดการ.....	40
6. สภาพเป้าหมายของการจัดโครงการอาหารกลางวัน.....	41
7. การจัดโครงการอาหารกลางวันแบบพึ่งตนเอง.....	137